1870. II. évfolyam. 4. szám. Péntek, január 7.

Előfizetési árak:

Helyben és postán küldve:

Egy évre 10 frt. Félévre 5 frt.
Három hóra 2 frt 50 kr.

Egyes szám 10 kr.

☞ ***Előfizetési pénz s minden közlemény: Főpiacz Vecsey-ház földszint a szerkesztőséghez bérmentve küldendők.*** ☜

Hirdetési díj:

5 hasábos petit sorért **5 kr.**

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

Megjelen hetenkint ötször, hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön, szombaton.

Nyilttéren megjelenő közlemény **5** hasábos sora **15 kr.**

Nagyobb terjedelmü, mint szinte több izbeli hirdetések alku szerint a ***legolcsóbb árért.***

Bélyegdij: Minden beigtatásért külön **30 kr.**

Előfizethetni helyben: ***Telegdi K. Lajos*** és ***Csáthy Károly*** könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyébütt a postahivatalok utján.

KÖNYVTÁR

A tisztujitás kérdésében.

Pest, január 6.

P. Pest város közgyülése elhatározta, hogy az idei tisztujitás, a küszöbön álló (?) törvényhatósági és községi végleges rendezésig, elhalasztassék.

Vizsgáljuk, vajon van-e joga bármely törvényhatóságnak, pályáját azon időn tul meghosszabbitani, a meddig hatáskörének s müködésének tartama előre kijelöltetett?

A tisztviselők s képviselők helyzete nem különbözik, müködésük jogkörére nézve, a magán megbizottak helyzetétől.

Az pedig nagyon tiszta dolog, hogy a magán megbizottnak eljárási köre nem terjedhet tul azon határidőn, a meddig megbizatása előre kiszabatott.

A tisztviselők s képviselők birnak mindazon joggal, ami a választókat megilleti; de csakis azon idő tartamáig, a meddig elválasztatásukkor kijelölt megbizatásuk tart jed.

Azon jog, hogy müködésüket s megbizatási hatáskörüket tovább terjeszszék, mint a meddig magok a választók akarták, őket egyátalában nem illetheti.

Megnyujtani a bizalom aranyfonalát, — épen nem magoknak azoknak, kik iránt nyilvánulni kell a bizalomnak, hanem azoknak jogai közé tartozik, kik a bizalmat, a megbizást adták.

És minden olyan cselekmény, mely a megbizás határain tulcsapongva, nagyobb jogkövetelés színét viseli magán, mint ami a bizalomból következtethető, az önkény bizonyos jellegét viseli magán s jogtalan csinnak nevezhető.

Alkotmányos országban kerülni kell mindazt, mi a polgári jogérzet finomságát sérti, s a visszaéléseket nemcsak elkövetni nem szabad, sőt el sem kell türni.

Már pedig a megválasztottaknak azon eljárása, mely szerint ők magok hotároznák el, hogy tovább nyujtják megbizatásukat, mint szabadna, mélyen sérthetné a választókat, és átalában az alkotmányos érzetet.

Mert a választók fájdalommal tapasztalnák, hogy választottaik a választókat illető bizalmi köteléket, önuralkodási kényökre, nyujtván meg, választóik jogával mitsem gondolnak.

Átalában pedig az alkotmányos jogérzetet sértené amaz önkénykedés, mert az látszanék belőle, hogy azok, kik az alkotmányos joggyakorlatból folyó bizalmat jónak látták elfogadni, hajlammal birnak az önkénykedésre, — mely ha egyszer, bármily kis mérvben, megkezdte müködését, hajlandó tovább is fokozni önkényes cselekvényeit; ugy, hogy aztán az alkotmányosság csak eszköznek tünik fel azok előtt, kik annak fentartására s tovább fejlesztésére volnának hivatva.

A megtisztelő bizalom igen szép jutalom; hanem senki sincs kényszeritve, azt elfogadni. — Ha azonban azt elfogadta, kötelezettséget is vett magára, miszerint a bizalommal vissza nem él, sőt azt ugy használja, hogy választóinak s az alkotmányosságnak kárára, sérelmére nem válik!

A választók hatalmat adnak választottaik kezébe, a bizalom jegygyürüjével jegyezvén el őket; — de nem az önkény hatalmát, mely pusztit, rombol, mint a vihar, hanem a törvény hatalmát, mely mególtalmaz, a jog hatalmát, melytől elválhatlanok a szerénység, illem és becsület kötelességei is, a megbizatás határain belül. . . .

Azon elmélet, mely azt tartja, hogy a megbizóknak, a választóknak jobbléteért történik ez, vagy amaz lépés, mely a jogosultság határain tul csapong, — nem az alkotmányosság bölcseletének elve, hanem az önkényé, a zsarnokságé.

A történelem mutatja, hogy mily sok kegyetlenség forrása vala év századokon át azon elmélet, mely az emberrel, ennek akarata nélkül, jót kivánt tenni, mely gyámkodott a felnőtt emberen, ennek jogait bitorolván, megkérdezése nélkül, sőt egyenes akarata ellenére is.

A rabszolgaság, s a jobbágyság rendszere ezer meg ezer példát szolgáltat e veszedelmes elmélet kárhoztatására. . . .

Mondhatná valaki, hogy kis kérdésben nagyon tul csapongtunk, midőn a hatalmasoknak világrontó önkénykedéseire vonatkozunk példákkal; de azt hisszük, a jogtalanság kicsiben is épen ugy lábbal tapodása a jognak, mint nagyban, csak mértékök, csak az áldozatok szama, mennyisége különböző.

Alkotmányos országban minden kis lépés, mely a jogosság utját elhagyja, roppant nagy haladás hátrafelé; mert a jogtalanság érzetét felkölti, s nem rajta mulik, ha azt meg nem gyökerezteti. . . .

A törvényhatóságnak nincs is szüksége arra, hogy a tisztujitás meg- vagy megnem tartása felett vitába elegyedjék, s hogy jobb vagy balfelé vivő inditványokat tárgyaljon; hanem tudván kötelességét, hogy meddig terjed megbizatásának tartama, annak végződésével visszavonul; előre pedig tegye meg az intézkedéseket, hogy a választók, annak idejében, élhessenek választási jogaikkal.

Hogy magok magokat megmaraszszák, az képtelenség, jogtalanság volna.

Hanem, ha csakugyan ugy alakulnak a viszonyok, hogy eszélyesebbnek tartathatnék, az alkotmányos törvényhatóság kebelében, a több izbeli változás okozta zavarokat, átmeneti bonyodalmakat, megelőzni; ha a törvényhatóságok rendezésének kérdése annyira előre haladtnak látszanék, hogy pár hónapra, a mennyit a tisztujitási előkészületek is igénybe vesznek, még folytatni kellene a jelen törvényhatóságoknak munkásságokat, hogy aztán a végleges rendezést szabályozó törvény rendeletei szerint, rövid idő mulva keresztülvitethessék az uj választás: van annak módja, hogy a törvényhatóságok müködése odáig meghosszabbittassék.

Vagy az országgyülés mondja azt ki.

Vagy hivassanak össze a választógyülések. —

Harmadik eset nincs.

A mostani tisztviselők és képviselők magok magokat, jogsér és nélkül, meg nem maraszthatják.

A mely törvényhatóság tagjai ily önkényes eljárásba beleegyeznének, elvesztenék tekintélyöket, el a bizalmat, melylyel megajándékoztattak, el jövőjöket is.

És szerintünk, méltán!

A nőnevelésről.

A polgáriasultságnak közvetve főtényezői kétségkivül a nők.

Csak helyesen nevelt nők válhatnak, jó házias nőkké és kitünő családanyákká, kik a hazának és átalában a társadalomnak jó honfiakat s hasznos polgárokat nevelhetnek.

Ily gondolatok vonultak el lelkemen, midőn esetleg a közelebb mult őszszel Pesten alakitott nőképzőegylet derék elnökője Veres Pálné Beniczky Hermin urnőnek, a minden szép és nemesért élénken érdeklődő Kápolnai István hazánkfiához az ügy érdemében intézett levele jutott kezembe.

Nem követünk el indiscretiót, midőn ily — nem magántermészetü sorokat világ elé juttatunk; mert azok mig egy kitünő müveltségü nőnek belvilágára vetnek érdemlett fényt, másrészt ugyanabból hasznos tanulságot merithet a közönség.

E rövid előzmény után idézzük a tisztelt honleánynak a nőképzőegylet érdekében irt sorait.

„Eddigelé — ugymond — a nőnevelés minden határozott irány nélkül, leginkább külföldi nyelvek és külső társadalmi szabályok betanulása körül forog, többnyire külföldi gouvernantok vagy magán vállalkozók kezébe van letéve, kik a nőnevelést gyakran csak kenyérkeresetnek tekintik; az állam által egyetlenegy magasabb női tanoda sincs fölállitva, mely a női oktatásnak például szolgálhatna, vagy gondoskodva egy czélszerü oktatási rendszerről, melyet követve, a nőnevelés bejezettnek tekinthető volna."

„A nők oktatási rendszerét tehát egész lényegében át kell alakitani; azt nemzeti alapra, az értelem és itélőtehetség fejlesztésére és alapos ismeretek szerzésére kell fektetni. „A jó tanodák és a jó tanittatás a tökéletesedés eszközei," ezt szem előtt tartva alkotá a nőképzőegylet tantervét és állitotta fel tanodáját, amely ez őszszel nyittatott meg."

Az egyletnek azonban csak szerény eszközök állván rendelkezésére, csak szerény mérvben müködhetik."

„A tanteremben 14 serdülő leány nyer oktatást. A tanári előadások kitünően jelesek. 7 frt. havonkinti tandijat azonban csak 4 tanuló fizet, a több.nek a tandij felét sőt többet is elengedett az egylet, mivel szegények. A tanárok fizetése 1200 o. é. frtba kerül, a tanterem előszoba, fütés, felügyelőné fizetése 866 frt. o. é. A tandijakból bejő ez évben 590 frt o. é., a tanoda fentartását tehát pótolja az egylet ez évben 1476 forinttal oszt. értékben.

„Hogy becses idejét ily terjedelmes levéllel olvasására igénybe vettem t. Hazafi! az egylet müködése iránt tanusitott érdeklődése folytán, elnézéséhe vetett reményem." stb.

Ohajtandó volna, hogy hazánk minden vidékén állittatnék fel ily nemes törekvésü és irányzatu intézet, hogy ckép leányaink ne csupán külmázt, társalgásbeli könnyedséget nyerjenek, hanem kitünő honleányokká, derék háziasszonyokká és jó családanyákká képeztessenek.

Ujkéri.

Ujdonságok.

Előfizetési felhivás!

A t. cz. Közönséget felkérjük az előfizetési pénzek mielőbb beküldésére, hogy a nyomatandó példányok iránt tájékozhassuk magunkat. Az előfizetési árak a lap élén olvashatók. A postán küldendő előfizetési dijakra nézve legolcsóbba postai utalvány, mely minden postahivatalnál kapható.

— **A tüz által elhamvadt** sonkolyosi ref. egyház részére adományoztak: Piacz-utczából 40 f. 4 kr., Péterfia utczából 58 f. 29 kr. Csapó utczából 41 f. 27 kr., Varga utczából 52 f. 61 kr., Hatvan utczából 63 f. 98 kr., Czegléd utczából 56 f. 61 kr., kereskedő testület 15 f., tímár czéh 38 f. 65 kr., kömüves czéh 9 f. 50 kr., kötélverő czéh 3 f. 60 kr., Aranyműves társulat 3 f., Rézműves társ. 2 frt., borbély társ. 2 f. 30 kr., bádogos társ. 4 f., sütő társ. 6 f. 60 kr., sattler társ. 2 f., üveges társ. 1 f., Esztergályos társ. 3 f., szijgyártó czéh 8 f. 83 kr., kerékgyártó czéh 2 f., bodnár czéh 2 f., Szappanos czéh 5 f., ács czéh 2 f., csizmadia czéh 30 f., szücs czéh 24 f. 5 kr. késes czéh 40 kr., paplanos czéh 1 f., könyvkötő czéh 5 f., hentes czéh (bel) 10 f., hentes czéh (kül) 2 f., molnár czéh 4 f., magyar szabó czéh 25 f. 10 kr., téglavető társ. 10 f., mézeskalácsos társ. 5 f., asztalos czéh 12 f. 50 kr., lakatos czéh 1 f. 20 kr., fésüs czéh 4 f., csutorás czéh 4 f., gombkötő czéh 80 kr., olajütő czéh 1 f. 6 kr., gubás czéh 20 f. 60 kr., n. szabó czéh 7 f. 60 kr., suszter czéh 5 f., fazekas czéh 7 f. 2 kr., olajfestő czéh 2 f. 40 kr., mészáros czéh 10 f., kalapos czéh 9 f. 50 kr., kovács czéh 5 f., szürszabó czéh 10 f. 30 kr., kovácsoló czéh 1 f., „Debreczen" szerkesztősége 77 f. 25 kr., Alf. hirlap 1 f. Értesitő 9 f. 10 kr., szinügyegylet 5 f., ügyvédegylet 5 f., polg. kaszinó 5 f., kereskedelmi kör 6 f. 60 kr., izr. hitközség 10 f., gőzmalom 53 f., takarékpénztár 47 f. kereskedelmi bank 1 f., czukorgyár 5 f., gyógyszerész társ. 20 f., Légszeszgyár 15 f., magyar bizt. társ. 10 f., pesti bizt. társ. 30 f., ugyanaz 3 f. 50 kr., Grescham bizt. társ. 13 f., hortmérető társ. 10 f., nemzeti bizt. társ. 5 f., Haza bizt. bank 5 f., osztrák nemzeti bank 5 f., Sepper és Sátori 23 f. 85 kr., tornaegylet 12 f. kertész egylet 1 f., gazdasági egylet 5 f., szintársulat 7 frt., kapitányi hiv. ivén 13 f. 40 kr., összesen 1045 f. 51 kr. — Ezen összeghez a mult évi deczember hó 31-kén tartott tanácsülés folytán a varosi pénztárból adományozott 54 f. 49 kr, és igy összesen 1100 frt., azaz: ezeregyszáz forint illető helyre el is küldetett.

Debreczen, jan. 4. 1870.

Kerekes József, főjegyző.

*** **Nagy Jakab** ismert tilinkó-müvész hozzánk intézett levelében értesit benünket s általunk a nagy érdemü közönséggel tudatja, hogy a napokban városunkba jö hangversenyezni. — Mint irja, előbb Nyiregyházát látogatja meg s onnan aztán rándul Debreczenbe.

A jogászok táncvigalma február 5-én lesz a szinházban, még pedig amint halljuk, kisorolással egybekötve, melynek tiszta jövedelme, a felyül fizetésekkel együtt, a már megalakult jogász segélyző-egylet és kölcsön pénztár alapjára fog fordittatni.

— **A kereskedő ifjak bálja**, mint értesültünk, február 12-kén tartatik meg; a szinházi álarczos táncvigalmak pedig febr. 20-dik és 27-dik napjaira vannak kitüzve. — Lesz tehát alkalom a táncra és mulatásra!

— **Az ügyvédegylet** holnap d. u. 4 órakor rendes ülést, esetleg rendkivüli közgyülést tart, a törvénykezési rendtartás 422. és 580. §§-ra vonatkozó inditvány tárgyában. E hó 16-kán pedig rendes közgyülését fogja megtartani. — Ez alkalomból figyelmeztetjük az egylet tagjait a mult évi rendes ülés határozatára, miszerint a törvénykezési rendtartás hiányaira vonatkozó indokolt észrevételek az egylethez még mindég beadhatók, hogy a törvénykezési rendtartás e tekintetben februárban tárgyalás alá vétethessék.

*** **Farkas Balázs** második kiadása. Egy embert fogatott el nemrég a mi kapitány hivatalunk, ki Egri Armós Lajos, Papp György, Kovács Mihály és Kovács András, nevek alatt felváltva szerepelt, s ezért gyanussá tette magát; ma dé ben küldetett el Nagyváradra a biharmegyei bünfenyitő törvényszékhez.

*** **A szőllősgazdák** régen panaszkodnak, hogy éjeli kóborlók régen gazdálkodnak a kertekben s egyre-másra felverik a pajtákat; a mi megtörtént már nemcsak egy helyen. A csendbiztos — mint halljuk — nyomában van már a csavargóknak, s csak alkalomra vár, hogy megcsiphesse őket. Ideje is volna már!

*** **Azon elveszett diákról** kiről egyik nem régi számunkban emlékezénk, ujabb és részletesebb tudósitások érkeztek a sénior hivatalhoz: ezek szerint a Gyománál (multkor hibásan irtunk Szeghalmot) folyó Körös partján a sár kerülése tekintetéből — mint a felismert nyomok mutatják — együtt ment az eltévedt egyén egy földijével; bizonyos helyen aztán csusszanás látszik a meredek parton, s csak a nagyobbik lábnyom vezet onnan vissza. Volt utitársa gyanut gerjesztett habozó beszédével. Még eddig az eltévedt elő nem került.

— **Közegészségügyi** orvosi jelentése Deb. nov. hóról 1869. Az időjárás nov.hóban nedves, enyhe hévmérséklettel, tavaszi módon folyt le, fagyás öt éjjel volt, eső esett 14 nap, egy napon havas eső 21 50 párisi vonal csapadékkal, köd öt nap A hévmérő legalantabb állása, 13-án reggel — 3°6 R, légmagasabb 24-kén délben + 10°6 R mutatott. A légsulymérő 324,37, és 337,87 párisi vonal közt változott, uralkodók a déli szelek voltak. A közegészségi állapot kedvezőnek mondható, részint azért, mivel kevés megbetegülési eset fordult elő, részint azért mivel a halálozás, minden eddigi hónapoknál, kevesebb számot mutat fel A hurútos kórjellem e hóban is, ámbár szeliden fentartotta uraimát, megtámadva szintugy a légzö, mint az emésztési szerveket. A félbenhagyó lázak ezen hóban megszüntek. — A mult október hóban mutatkozott lobos bőr betegségek, a kanyaró és vörheny nagyobb terjedelmet nem nyert, egyes elszórt szelid lefolyásu esetek nem mutatkoztak.

A polgári kórházban a betegforgalom következő volt:

Átjött okt. hóról	fi 9	nő 12	= 21	
Felvétetett okt. hó.	— 26	— 15	= 44	= 65
Elbocsátt. okt. hó.	— 22	— 13	= 35	
Meghalt okt. hó.	— 2	— 1	= 3	= 38
Maradt decz. hóra	— —	— 14	— 13	= 27

Halálozás: Meghalt az egész városban, be nem számitva a katonai kórházat, finemü 44, nőnemü42 = 86.

Népesedés: Született, be nem számitva az izraelitákat, fi 78, nő 77 = 155.

Házasságra lépett 64 pár.

Öngyilkossági eset kettő fordult elő, mindegyik finemü.

Debreczen, decz. hó 18-án 1869.

Dr. Tegze Imre, tiszti orvos.

— **A debreczeni** ipar és kereskedelmi bank pénztári forgalma 1869-ki május 3-ától fogva decz. 31-ig. — Bevétel: befizetett részvénytőke után 239,820 frt; költségrovás tőke után 224 frt 92 kr; jutalék rovás tőke után 54 frt 45 kr; ház és raktárbér után 216 frt 68 kr; nyomtatvány rovás 28 frt 30 kr; leszámitolási kamat 22,750 frt 36 kr; előlegi kamat 1170 frt 73 kr; különféle kamat 1,385 frt 36 kr; együtt 25,306 ft 45 kr; folyó számla 537,437 frt 11 kr; idegen pénztár-jegy eladás 31,000 frt; ércz pénz eladás 10, 700 frt 84 kr; szelvények eladása 356 frt 54 kr, kamatozó betétek 392,677 frt 95 kr; pénztárjegy kibocsátása 155,600 frt; kifizetett váltók után 619.082 frt 18 kr; kifizetett előlegek után 18 463 forint. Összesen 2 030.968 forint 92 kr.

Kiadás: kamatokra 4,469 frt 9 kr; adó rovásra 8 frt 98 kr; jutalék rovásra 55 kr; ház és raktárbér 1,077 frt 95 kr; nyomtatványokra 757 frt 93 kr; alapitási költségre 3,927 frt 12 kr; felszerelési költségre 1,809 frt 36 kr; épitési költségre 1,604 frt 66 kr; folyó számlára 513,227 frt 59 kr; idegen pénztárjegy vásárlásra 36.500 frt; ércz pénz vásárlásra 10,990 frt 49 kr; szelvények vásárlása 756 frt 41 kr; kamatos betétek visszafizetésére 205.369 frt; pénztárjegy beváltására 142,700 frt leázámitolt váltókra 1.070.179 frt 70 kr; leszámitolt előlegekre 51,522 frt; tiszti és szolga fizetésekre 4735 frt 66 kr; üzleti költségre 2392 frt 11 kr; kötvényre 1000 frt; napi biztosi dijakra 1025 frt; érték papir rovásra 70 frt 87 kr; pénzkészlet 1870 jan. 1-én: 6835 frt 45 kr. Összesen 2.030,968 frt 92 kr.

— **Meghaltak** jan. 4. Pf. Tokaji Istv. l. Juliánna 2 hetes ránggörcs. P. u. özv. Veres Mihályné Fény Erzsébet 70 éves, szélhüdésben. H. u. Falusi György 60 é. máj sorv. Cs. k. v. Hegedüs Imre 23 éves gümökór. 5-kén Cs. k. v. Kovács Lajos f. Lajos 10 napos béllobb. Cs. k. v. Első Gábor l. Eszter 1½ é. veres himlő. P. u. [illegible] Sándor f. János 1 hetes ránggörcs. 6-kán H. u. Molnár Bálint leánya Juliánna 8 éves hagymáz. H. u. Sinai Bálint l. Sára ½ éves béllobb. V. u. Ádám György f. Gyula 4 hónapos nehézkór. 7-kén Pf. Mokány Sándor f. Sándor 8 hónapos ránggörcs.

Szinházi szemle.

** Kedden, január 4-kén adatott: „Utazás Grinaba" operette 3 felvonásban. Irta Wilke Károly, zenéjét szerzé Barbieri Károly; forditotta N. K. Ez alkalommal másodszor került szinre e darab, és pedig első beköszéntése után igen hamar. Kár annyira siettetni e mü pályafutásának szomoru végét, hiszen már tegnap is bebizonyult, hogy nálunk tartós életre nem számithat, miután a szinházba felényi közönséget sem vonzott, mint a multkor. Foltényi legmulatságosabb alak volt. Együd sok helyen drasticus szinezést használt. Blaháné és Ércziné szépen énekelték az első felvonásban előforduló kettőst, mely leghatásosabb ária az egész operettében. Philippovics kitett magáért.

** Szerdán, január 5-kén adatott: „Rang és szerelem." Vigjáték 3 felvonásban. Irta Legouvé, -ranczia ból forditotta Feleki. Folténviné az egyszerü majorosnét müvészileg játszotta; Temesváry és Bercsényiné szép sikerrel vetekedtek kiérdemelni a közönség tetszését. Együd a szeles vicomteot, Zöldi a derék öreg Roulle marquit helyes alakitással személyesitették. Közönség szép számmal. —

** Csütörtökön január 6-án adatott „Ernani" opera. Üres ház.

Fővárosi értesitő.

*** A budai népszinházról szárnyaló különféle hirek ellenében hitelesen állitja a „Szinpad," hogy a szinházért Aradi Gerőn kivül mindeddig senki sem folyamodott. Miklóssy Gyula tett ugyan lépéseket, hogy, azt addig is, mig a város ez ügyben határozna, egyelőre marczius és aprilis hónapokra megnyerhesse, de a Balázsi Antal elnöklete alatti bizottmány, melylyel érintkezett, nem érzé magát hivatva e dologban intézkedni.

TÁRCZA.

Menjünk falura!

(Uti rajz.)

El innen, a városi lég nyomasztó hatása alól, el a csillogó fény, szemkápráztató pompa látványosságai elől, melyek csak a hiuságot ébresztik és a szivet hidegen hagyják! Meguntam az elfinomult társas szokások kiczirkalmozott körét, a feneketlen sárt, melyet burkolatnak neveznek, és a feneketlen tudományt, mit bölcseségnek csufolnak; lelkem az egyszerüség után sóhajtozik, tiszta levegőt nekem, mert megöl a pézsmaszag!

Ily komor kedélyhangulattal sohajtoztam ünnep előtt, midőn ezen elhatározás fogamzott bennem: „menjünk falura ünnepelni!"

Mily sokat kifejez e szó: falura. — Az ember vére legalább is három Celsius fokkal melegebbé lesz, fejét egy katona-mértékkel magasabbra emeli, tartása önkéntelhez illő (már ezután divatosabb lesz ennél; katonához illő) méltóságot nyer; szóval az ember egészen átváltozik!

Menjünk falura, hol a vendégszeretet még mindig keritetlenül tartja a házakat; hol a bugyogó csak az emberiség legalsó osztályánál divatos (félreértés kikerülése végett kinyilatkoztatom, hogy a kis gyermekeket értem); hol ártatlan báránykák bégetnek s ártatlan falusi leánykák sütik le szemeiket; hol az ifjak közt nem divatos a párbaj-düh, hanem természetes csáti fütykössel igazitják el becsületbeli ügyeiket.

Menjünk falura! sohajték, — s belebujtam az egyiptomi sötétségbe, mely a bika-omnibuszban természeti hüséggel volt előállitva, lefizettem a lónyai-obolust, melyért ez ujmódi Charon elszállitson az indóházhoz. — De mig keresztül evezt nk volna Debreczen lethe-pocsolyáin, elég időm maradt gondolattal megelőzni a vasesikó futását, s bele képzelni magamat a reám várakozó Eldorádóba. — Oh hiu képzelet! be kevés haszna van gyors szárnyaidnak, ha még a tiszai vaspályán kell utazni. — — No majd kétszáz év mulva szárnyakon fogunk repülni vágypontunk felé! — addig csak türjünk és élvezzük a vasuti társaság által nyujtott kényelmetlenséget.

A vasuton semmi meglepőt nem tapasztaltam, csak azt, hogy a konduktor ezen szavakkal nyitott be a 3-ik osztályu kocsiba: Uraim! kérem a jegyeket. — E meglepő udvariasság méltó, hogy az ujdonsági rovatban megörökitessék. — Unalom üzés tekintetéből igen élvezetes volt egy szomszéd népes család reményteljes uj honpolgárainak hangtani előadásait hallgatni, a kicsinyek hármóniás éneklése, az apa discantja, a fegyelmi eszköz (görbe bot) alkalmazása, tág tért nyitott a nevelési elvek feletti gondolkozásra, s tapasztalatok gyüjtésére.

A vonat negyedszer fütyölt, a konduktor elkiáltá a szokott figyelmeztetést: K x fünf minut. et perc. utitársaim jókaró készséggel lökdöstek ki málhástól, — a vonat ismét fütyölt, elrobogott; s én magamra hagyva állottam vágyaim czéljától egy mértföldnyire.

Körülnéztem a vasuti töltésről, mint Mózes a Nébó hegyről, nem láttam ugyan az igéret földét, de láttam feneketlen sárt és pocsolyát, melyből a lomhán szétterülő állóldi város csak alig látszott felemelkedni. Az indóház ajtajában több nyakig sáros férfiu állott a kezökben levő ostorral jelképezve fontos hivatásokat, s igen nagy érdekkel elmélkedtek egy csónakázható csatorna czélszerüsége felől. — Ezekben vetém minden reményemet; közelebb mentem s egy kérdést koczkáztattam:

— Atyafiak! ki menne el K.-be.

Conticuere omnes — és orrukat fel-feltartották. Nagy sokára egy nazarénus képü fuvaros törte meg a csendet, hogy szüre alól kiszóljon.

— Én ugyan nem megyek, de a többi sem. Szép kilátás! az ut vége felé eredményteleniil állani egy sártenger előtt, mely holmi fiók tevét még igen kényelmesen el nyél. — De nem tágitottam, és többszörös szóbeli ostromlásomnak sikerült, három gubancos ló gazdáját rávenni az egy mértföldnyi utra öt forintért. (Kérem szerkesztő ur, ne tudassa ezt a fiakkeresekkel, mert rögtön dijfelemelésért folyamodnak.)

Beültem a négykerekü koporsóba; szándékom volt három tanu előtt szóbeli végrendeletet tenni, de eszembe jutott, hogy uradalmaim csak légvárakból állanak.

Oh te boldog debreczeni fiakkeres ló! ki legfelebb csak lábodat törheted ki a burkolat gödreiben, elégedjél meg sorsoddal és ne kivánkozzál ide, hol természetes cserében még életedben készitené gazdád foltos bőrödet.

Hogy gondolataim hol kalandoztak, mig a szekeres tettleg haladásra nógatá conservativ elvü lovait, az nem érdekes; de nem is soká tartott ez, mert egy hangos puffanás után következő recsesenés és a szekér hirteleni elcsüggedése felébreztett álmodozásomból. — Mielőtt kérdésre gondolhattam volna, tódult be a szekérbe nem annyira az ár- mint sárviz, tönkretéve tisztességes öltözetemet.

Jaj neked névnapozás reményében készült sagrinbőr csizma, megemészt az idő viszontagsága mielőtt meglátnád az igéret földét! — sohajtottam, keserü szivvel gondolva a postfesta fizetendő csizma-contóra.

Nem volt más menekülés, mint lóháton folytatni tovább kéjutazásomat. — Nehéz szivvel váltam meg roncsolt szekerünktől, mint hajós belyuggadt hajójától, s felkapaszkodtam a szellőre. — Nehogy azt gondolják olvasóim, hogy sóhajtásom szárnyain utaztam tovább: megmondom, hogy az egyik lovat csufolta meg valaki a „szellő" névvel, s ezt meg is érdemelte, mert ép oly ingatag volt mint a szellő. — Karcsu termetén szépen kitüntek oldalbordái, fejét busan hajtotta le (bizonyosan hipochondriában szenvedett), és egész önmegadással koczogott vagy inkább uszott a mocsárrá vált országuton.

Mellettünk jámbor kedélyü tót atyafiak haladtak el a legtermészetesebb, s ilyenkor legczélirányosabb lábtyüben, divatos plaidbe (vulgó lópokrócz) burkolva: mély tisztelettel köszöntöttek és egész jó indulattal kivántak jó éjszakát.

Azt tudom, hogy a költőknek szokása holdvilágos estvén csillagfény mellett pegazuson nyargalni be az egész világot; de hogy ilyen sárban egyiptomi sötétségben egy életunt lovon költő valaha verset faragott volna: erre például nem olvastam. — Igy én sem merem versben megörökiteni ez utazást „a más világon."

Hogy hányszor usztunk derékig érő sárban, hányszor emlékeztünk meg az időről, hogy biztattuk magunkat a puha vánkos, meleg kemencze és jó vacsora kecsegtető reményével: ez ugy hiszem nem érdekes, s megbocsátanak olvasóim, ha e leirást azon nyilatkozattal rekesztem be, hogy nincsen semmi bajom.

S ha ezek után valaki azt hinné, hogy ez utat még egyszer megtenni nem volna kedvem, — nagyon csalatkoznék; hogy miért — azt meglehet máskor mondom el!

B. F.

ni és igy ennek további fejlődése Budavárostól függ, ennek képviselő testülete pedig akként fog eljárni ez ügyben, hogy se azon kötelességeket, melyekkel e részben a nemzetnek tartozik, se saját érdekét ne sértse meg, mit annyival könnyebben tehet, mert mindkettő nagyon szépen megfér egymással. A városi képviselő-testület erélyes támaszt nyerend ha a népszinházat fentartani ohajtja a polgárságban, mert ennek nagy része az épület lerombolta tása ellen van.

** A tud. akademia titkára jelentése szerint a gróf Teleky-féle pályázatra, mult évi deczember hó 31-ig, mint a kitüzött határidőig beérkezett összesen 12 pályamü, következő czimekkel: 1. Gara Miklós, tragoedia 5 felvonásban. Jelige: „A tető reám szakad." 2. A tenger árjai. Tragoedia 5 felvonásban. Jelige: Sie alle sterben längst doch ich beschid. — Ein ewiges Leben ihnen durch mein Lied." 3. Török János, szomorujáték 5 felvonásban. Jelige: „Hanem az enyingi!" 4. Dants Lőrincz, tragoedia 5 felv. Jelige: „Menj, küzdj meg és térj vissza győztesen." Egy szoba története, tragoedia 5 felvonásban. E pályamü jeligés levele mellett egyszersmind szerző neve: Széphegyi K. V. is olvasható levén, az a gyülés által a szabályok értelmében egyhangulag visszautasittatik 6. IV. Béla, szomorujáték 5 felvonásban. Jelige: „Uj kidolgozás." 7. Az áldozat, tragoedia 5 felv. 8. Bajazid bég, tragoedia 5 felvonásaan. Jelige: „Haladunk." 9. Tiberius kegyencze, tragoedia 5 felvonásban. 10. Három király, tragoedia 5 felv Jelige: „A hóditó — gyökért a földben nem verhet soha." 11. Egy zsarnok király, tragoedia 5 felv. 12. Babér és cyprus, tragoedia 5 felvonás ban. Jelige: „Mig nemzetünk történetének lapjain böngészhetünk, kültöldi tárgy minek?

II. A gr. Karácsonyi-féle pályázatra következő vigjátékok érkeztek be: 1. A tudós házasodik, vigjáték 3 felv. Jelige: „Nagy lett volna a tudósnak az ő tudománya stb." 2. Két neve van, vigjáték 3 felvonásban Jelige: „Senki se dicsekedjék egyébbel, mint magáéval." 3. Az udvari bolond, vigjáték 3 felvonásban. Jelige: „Legyetek okosak, mint kigyó." 4. Két nagylelkü, vigjáték 3 felv. Jelige: „Mikor az eszme meggyőzi magát." 5. A kortesnők, vigjáték 3 felvonásban. Jelige: „Vanitatum vanitas." 6. Tulságok, vigjáték 5 flv. Jelige: „A végletek érintik egymást." 7. Ne fujd mi nem éget, vigjáték 3 felv. Jelige: „Addig üsd a vasat mig meleg." 8. Egy apa tréfából, vigjáték 3 felv. Jelige: „Quantum potes, tantum aude." 9. A szivtévedései, vigjáték 3 felv. Jelige: L'amor verace bruma assai poco spera. nulla chiede. Torquato Tasso. 10. A politikus asszonyok, vigjáték 3. felvonásban. 11. A vizözön, vigjáték 5 felvonásban. 12. Szinre szint, vigjáték 3 felvonásban. Jelige: Makkra Makkot." 13. Idegesek, vigjáték 2 felvonásban. Jelige: „Hadd lássa meg benne a rodhadt világ magvát." 14. Jön a tatár, vigjáték 4 felvonásban. Jelige: Fortes fortuna adjuvat.

** Mérgezési kisérlet Hercpesti háztulajdonosnak szakácsnéja, szobaleánya és inasa közt hosszabb idő óta némi ellenséges viszony fejlődött ki. A két nőcseléd boszut esküdött az inas fejére s azt végre is hajtotta: vasárnap este a boszut forraló szakácsné és szobaleány az inas vacsorájába nagy mennyiségü higanyt vegyitettek s az igy elkészitett libaaprólékot az éhes inasnak feltálalták. Ez mit sem gyanitva vacsoráját jó izüen elköltötte, s csak midőn másnap reggel a tányérján visszamaradt higanyt észre vette futott orvos után. Az orvosi segély azonban a rajta nagy mérvben kitört huzamos hascsikarástól meg nem mentette, a melynél nagyobb veszély azonban a megmérgezettet nem fenyegeti. — A szabácsnét Reisz Bertát, a fenyitő törvényszéknek átadták; a szobaleány azonban megugrott és sehol sem található.

** Öngyilkosság. Stern Károly 27—28 éves kereskedő a városligetben pisztolylövés által vetett véget életének.

** Eredeti dalmüveink statisztikáját a „F.-L." összeállitotta. Kitünik belőle, hogy 15 szerzőtől huszonkét dalmü került szinre 1837 vagyis a nemzeti szinház megnyitása óta, E szerint egy évre nem esik egy eredeti dalmü szinrehozása, mi egyáltalán nem mondható fényes eredménynek.

** A budai rendőri bizottság a főpolgármester elnöklete alatt a napokban ülést tartott, melynek tárgyát a rendőrség szervezése és a rendőri személyzet számának megnagyobbitása képezte. —

** A „Szabad Egyház" ugy hallja, hogy Némethy Irmát, ki jelenleg Pozsonyban német szinésznősködik a nemzeti szinházhoz akarják szerződtetni.

** A budai rendőrség öt tagból álló tolvaj-bandát keritett kézre, kiknek mindegyike betörő vasakkal tolvaj kulcsokkal és kötelekkel volt ellátva. A mi a dologban legnevezetesebb az azon körülmény, hogy az elfogott jó madarak vezére egy budai hordár volt. Az illető hordár- intézet gondosabban választhatná meg embereit.

** A budavárosi gazdászati bizottság decz, 31-én azt véleményezte, hogy a kövezet, járda és csatornázás költségeit ezentul az illető háziurak fedezzék.

** A nemzeti szinház enquete bizottsága abban állapodott meg, hogy a szünidő hat hét legyen. A bizottságnak csupán két tagja szavazott a mellett, hogy a nemzeti szinház előadásai meg ne szakittassanak.

** Vidacs János ur a pestvárosi főmérnök társaságában kiválasztotta Pestvárosa által a honvédrokkantak menházára nagylelküen felajánlott telket az Orczikert szomszédságában egy szép kilátásu és egészséges fekvésü magaslaton. Az eddig jelentkezett munka képtelen honvédek száma után körülbelől 600-ra tehetni azok számát, kik a menház jótékonyságát igénybe venni ohajtják. Ellátásuk mérve az adakozások befolyandó mennyiségétől függ. Egyelőre egészséges lakást és pedig a tisztek külön szobákat, becsületes élelmezést és ruházatot fognának kapni. Mily általános a buzgalom a szép eszmét elősegiteni, legjobban mutatja azon körülmény, hogy az olaszországi magyar légióból használatlanul fönmaradt több ezer vég posztót és bakkancsot természetben vagy értékben átengedik a honvédrokkantak pesti menházának.

** A honvédtiszti fizetéseket a honvédelmi ministerium jelentékenyen felemelte.

Belföld.

** A biharmegyei főispánról Tisza Lajosról irtuk egyik nem régi számunkban, hogy a hir szele oly formán lengedez, mintha Tisza L. lekarna mondani állomásáról, s most a Nagyváradi lapok ujdondásza erővel megakarja czáfolni e hirt, elő hozván a már igen jól ismert argumentumát — a tagadást. Mi a Nagyváradi L. ellenében az ő „kedves" keresztapjának, a Csernátoni „Ellenőr"-ének f. évi 4-dik számában irt azon hirrel bizonyitunk, hogy már nem csak a mi hirünk valószinü, hanem „olyan szél is lengedez, hogy T. Lajost Pestmegye főispáni helytartójává akarják kinevezni. Ebből talán a N. L. ujdondásza is megérti Tiszának a biharmegyei főispánságról való lemondási szándékát. És nagyon rosz hajlandósága van a N L. ujdondászának akkor, ha arra is hajlandó, hogy e hirt lapunk ujdondásza fábrikálta.

** Szigetvártt farcsán ünnepelték meg a karácsont; épen az ünnep előtt volt a tagositás, miért a nép felzudult — fenyegetőleg; katonaság lépett aztán közbe, s a vezéreket elcsipték. Bizony lehetnének a nép iránt annyi kimélettel, hogy bünbánati héten ne háborgatnák őket ilyes ügygyel. Emlékszünk még mily kurucz dolog történt ezért megyénkben P. Tamásiban is, hol a nép, mivel adójukat bünbánati napokban exequálták, katholizálni akart.

** Aradon lesz az idén a természetvizsgálók gyülése, s már a fővárosból ment is oda egy küldöttség az előkészületek megtételére.

** Gogán-Váralja (Erdély) szerény templomában a XV-ik századból való müremekeket találtak 48 táblázaton, bibliai alakokon kivül ott vannak Anjouk, Hunyadi, Bethlen és Bánffi czimerek.

** Gömörben a szabadkőmüvesek régi páholyainak jelvényeit megtalálták, de csakhamar széthordták.

** A margitai olvasóegylet f. hó 20-kán tartja meg évi bálját, hová a N. L. Patikárus Ferkót viteti — Pestről. Megengedi nekünk a váradi lap, ha tudatjuk vele, hogy Patikárus már rég Debreczenben lakik.

** Békésről irja tudósitónk: Vizünk a folytonos esőzés miatt folyvást nő, s aggaszt minket; határunkon a kitört viz több ezer hold földet elboritott, a vetés sok helyen ki sem kelt, vagy kirothadt. Ily szomoru viszonyok mellett jól esik tudatnom népbankunk kedvező állapotát, a mult évi zárszámadás szerint a forgalom tett 370,000 frtot; s alig háromnegyedévi müködése után 11% osztalékkal jutalmazá részvényeseit. — Bizony a becsületes utánlátás, csüggedetlen kitartás, a fölmerülő nehézségek daczára is elébb-utóbb czélhoz vezet.

** A hatvan-miskolczi vasutvonal megnyitása holnap fog megtörténni nagy ünnepélyességgel.

** Szegény Pozsony! Ez a város nem szégyenelte kimondani a világ előtt, hogy az Eszterházy-képtár megvételét — nem pártolja. —

** A zákány-zágrábi vasut, melyet a Weikersheim és társa bécsi czég, mint fővállalkozó épittetett, f. hó 2-kán ünnepélyesen megnyittatott. Pestről Mikó és Bedekovics miniszteken kivül több magas rangu államhivatalnok és hirlapiró volt jelen, magokkal vivén a Rácz Pali zenetársulatát. A horvát küldöttség Kanizsáig jött a magyar vendégek elé; itt falatoztak és poharaztak. Először Mikó emelt poharat üdvözölvén a horvátokat, kifejezi azon reményét, hogy az uj vasut megszilárditja a szomszéd nép rokonszenvét. Ivánka a királyért ivott. Majd Zákányhoz érkeztek, s az uj vonatra ültek. A zákány-zágrábi vonal 17 és fél mfd. át megy a Mura és Dráva folyókon s általában regényes helyeken. Az állomásokon szivélyes éljenekkel fogadák a mieinket, kivált Zágrábban. Itt fényes vacsora tartatott. Köszöntötték egymást a horvátok és magyarok. Ivánka toasztjai felejthetlenek maradnak ott, s megemlegetik a magyarzenét is, mely épen ugy tetszett a horvátoknak, mint a magyaroknak a horvát szép nősereg.

Római ügyek.

A pápa a világi hatalomról s Garibaldiról.

(Z.) Hogy a pápa mily ügyességgel törekszik világi hatalmának alapját és annak fennmaradása szükségét a bibliából vett példák és mondatoknak saját hasznára való magyarázgatása által bebizonyitani: nagyon szépen kitünik a pápai hadügyministerhez Kanzlerhez intézett beszédéből, melyből jónak látjuk a következő érdekes pontokat közölni. A pápa — a többek közt igy szóllott ez alkalommal: nem való, hogy Jézus Krisztusnak nem voltak seregei, és hogy ő végszükség esetében erőszakhoz is nem nyult volna. Az evangeliumból tudjuk, miszerint az olajfák hegyén azt mondta tanitványainak, hogy ő minden pillanatban 12 sereg angyalt gyüjthet maga mellé — segitségül; ő erőszakhoz nyult, midőn amaz idők Garibaldijai a kertbe nyomultak, hogy őt megfogják; ő akkor azokat öntudatnélküliekké tette.

A mi pedig sz. Pétert illeti — folytatá tovább a pápa — neki bár nem volt hadserege, de birt egy olyan tulajdonsággal, mely többet ért mint ezer hadsereg: ha valaki az ő akaratjának ellene szegült (itt a pápai csalhatatlanságra czélozhatott) azt egyetlen szavával le tudta verni; Ananias és Saphir bizonyságai ennek; én — tevé hozzá mosolyogva IX. Pius pápa — nem birok ily felette becses tulajdonsággal: épen ezért van szükségem hadseregre, katonákaa, hogy apostoli székemnek tekintélyét fentarthassam."

Ezután szólott Garibaldinak 1867-ki invasiójáról. Beszédjének idevonatkozó pont jából jellemzők ama szavai, melyek Garibaldira vonatkoznak: a sz. széknek hadseregre van szüksége — ugymond asz atya — mivel az egyháznak Garibaldival, a forradalom e képviselőjével kell küzdeni, ki isteni és emberi jogokat megvetve, csábitás utján gyüjtött csapatokat, melyek minket folytonosan fenyegetnek."

A Garibaldistákra azon megjegyzést tevé, hogy azok nem mindnyájan rosz emberek, még jó családból valók is vannak köztük; azt is megengedi, hogy jó katonák, csakhogy „hitetlen tanácsadók" tévutra vezették őket. Hanem ezek már mind megbánták tévedésöket, a mint ez a „szomszéd hadsereg" (igy tette ki Olaszországot) egy tisztjének példája mutatja, ki decz. 27-én levelet intézett hozzá, melyben az 1867-iki invasioban részvételének megbocsáttatásáért esedezik s fogadást tesz, hogy soha többé nem fog fegyvert Róma ellen.

Klerikalis körökben azon biztos reményt fejezték ki, hogy a franczia védcsapatok visszahivatása esetében az austriai császár ő felsége gondoskodik a szent czél védelméről.

Mégis vannak hát olyan Garibaldisták, kik nem hintettek hamut fejökre, s kikkel szemközt nem érzi magát biztonságban a sz. atya; saját „legioi" mellett szükségesnek találván idegen hatalom támogatását is!

II.

A zsinat és az ellenzék.

A zsinat atyái nem közönséges munkásságot fejtettek ki a közelebb mult napokban, egy hét lefolyása alatt nem kevesebb mint 4 főgyülést tartottak u. m: decz. 28, 29, 30, és január 3-án.

Az „Unita Cattolica" szerint a vita tárgyául a „schemata" első póttételei szolgáltak, melyek a hitről és a modern natralismusról szóllanak. E vitatkozások alkalmával a nevezett tudósitása szerint Dupanloup orleansi püspök nagyon jól viselte, — kitünőleg jó szivünek tüntette föl magát. „Timeo Danaos et dona ferentes!" Vajjon hogy értsük az Unita Cattolicának a zsinati ellenzék fejéről hozott eme nyilatkozatát? vajjon az emlitett főpap nem követte-e Schwarzenberg prágai bibornok érsek példáját, s nem szakadt-e el a ellenzéktől?

E zsinati tárgyalásokban, az itt kifejlett vitákban két magyar főpap is részt vett: az egyik Vancsa fogarasi görög kath érsek; a másik Stossmayer diakovári püspök.

A franczia püspökök egy része tiltakozott az ügyrend ellen; mire aztán a német és magyar főpapok közös erővel megemberelték magukat, és ök is óvást tettek a régibb zsinati formaiságoktól teljesen eltérő ujitások ellen, mint a melyek által az ö — isteni intézményben gyökerező püspöki jogaik vannak veszélyeztetve. Azonban félni lehet, hogy a jezsuita növendékeknek és a tiroliaknak félénksége, ingadozása sikertelenné teszi ezen óvást is. A franczia főpapok közt azon gondolat merült föl, hogy nyelvszerinti gyüléseket kell tartani, hogy a szabad vitatkozást nehezitő vagy épen lehetetlenné tevő latint ellensulyozhassák.

De ez sem bizonyult be jónak, sőt veszélyesnek, a mennyiben igy a csalhatatlanság tanát pártoló római nyelvrokon püspökök többségben lennének. A pápa pedig határozottan gyülöli az ily magán jellegü gyülekezéseket, a mint ez Bonnechose bibornokhoz intézett azon nyilatkozatából kitünik, hogy ő nagyobb gyülekezéseket nem tür el, husznál több püspöknek nem szabad egyszerre tanácskozni.

Külföld.

(Z.) Konstantinápoly. Diplomatiai körökben feltünők a portának azon elővigyázási intézkedései, melyeket a török birodalom szomszédságában fekvő, vagy épen vele függési viszonyban álló tartományok slav mozgalmainak figyelemmel kisérése végett még folyvást tesz, daczára annak, hogy a dalmát mozgalomnak bevégződését nem sokára várhatja. Csak nem rég is nehány hajóval 5 testőr bataillont szállitott partra Antivarinál. A szultán kormánya a dalmát mozgalomban egy messzire terjedő szláv izgatás eredményét látja, s gyanus tekintete Szerbia felé irányul, melynek népe a kiskoru fejedelem békés kormányával sehogy sincs megelégedve, hanem nyugtalan vágyaival a harczias montenegrói fejedelem felé fordul, mint a kitől azt várja, hogy a Dalmátiában kitört szláv mozgalmat felhasználva, egy nagy Szerbia visssaállitása végett nem csak Bosniát és Herczegovinát egyesitendi kormánya alatt, hanem egyuttal Dalmátiát és Austriának déli szláv tartományait is abba be fogja kebelezni. E vérmes remények sikerülése végett nem engedi ama szláv cselekvési párt, mely Dalmátiában már megkezdte müködését, kialudni az itt lángra gyult lázadás tüzét, hanem ugy vélekedik, hogy azt a török birodalom szláv tartományaiba is minél elébb át kell dobni. A porta talán azon következtetésre is jutott, a dalmátiai mozgalom tartósságának okait kutatgatván, hogy Oroszország aligha kedvezőnek nem látja a helyzetet rég táplált vágyainak — egy általános szláv mozgalmat támasztani és abból az oroszlánrészt kivenni — jelenleg foganatositására. Ezek lehetnek azon tekintetek, melyek a portát arra inditják, hogy nem csak Albaniára, hanem Bosniának Montenegróval szomszéd területeire nézve is elővigyázati rendszabályokat tegyen; ezért vonja ki csapatainak egy részét a Balkánból, s helyezi azt el szép csendben Felső-Bulgariának Serbiával határos helyein, a nélkül, hogy a dunai őrséget gyengitené.

Kairó. A „Levant Herald"-nak Kairóból vett értesülése szerint a khedive még nem válaszolt a török szultánnak azon fermánjára, melyben követeli az egyiptomi alkirálytól, hogy 200,000 fegyvert és Toulonnál állomásozó két punczélhajót szolgáltasson ki, sőt — mint a nevezett lap irja — a khedive azon rendeletet adta ki, hogy ama hajók rögtön induljanak vissza Alexandriába, és a sir Henri Elliót angol consul által eszközölt engedékenységét is azon feltételhez kötötte, hogy a consul kieszközlendi számára 1866-ban nyert örökösödési jogainak ujolag megerősitését, és lord Clarendon a trónörökös Mehmed Tevfiket, a khedive legidősebb fiát, különös védelmébe fogadja.

Ezenkivül a hadikészületek folyvást tartanak Egyiptomban; a régi katonák zászló alá szólittatnak; az arsenalokban éjjel nappal dolgoznak; a partvidékek azon pontjai, melyeken kiszállások kisérelhetők meg, nehéz lövegekkel láttatnak el. a kairói fellegvár vontcsövü ágyukkal szereltetik fel. Mindezekből kitünik, hogy a török-egyiptomi viszály teljességgel nincs megoldva, csak elnapoltatott, hogy belőle még nagyobb bonyodalmak fejlődjenek ki.

Würtemberg. Waldseeben folyó hó 2-kán a porosz érzelmüek gyülést tartottak; és ott következő határozatokat hoztak:

1. Délnémetországnak az északnémet szövetséggel való egyesitése szükséges az összetartozás biztositására és a beléleterősség szilárditására. 2. Az 1848. hadtörvénynyel a német párt teljesen egyetért, minthogy az Németországot biztositja és elavult intézmények visszatérhetését gátolja. 3. A kormánynak kötelessége határozott állást foglalni minden nem német irányu törekvéssel szemben.

Páris. Hirlik, hogy a spanyol királyné Izabella egy Napoleon császárrali találkozása alkalmával azt nyilvánitá, miszerint Montpensier herczeg neki egyezkedést ajánlott, hanem ő — t. i. Izabella — csakhogy Napoleonnak kellemetlenséget ne okozzon — abba bele nem egyezett. Napoleon aztán erre, rokonszenvének kijelentése mellett — köszönetét fejezte volna ki a királynőnek.

Az uj minisztereknek a tuilerákban fogadtatása e hó 3-kán megtörtént. Ez alkalommal a császárnénak is bemutattattak a miniszterek, ki azokat biztositá, hogy a császár által beültetett miniszterek nála a legjobb fogadtatásra találnak.

Különfélék.

A mormonok élete.

Évek óta foglalkozik már a közvélemény a mormonok sajátságos felekezetével. — A legerélyesebb hirek terjedtek e felekezet felől, tulozva és alaptalanul, ugyhogy alig lehetett tiszta fogalmat nyerni róluk. Időről időre az egyesült államoknak folytonos népesedése folytán, mindinkább belebb huzódott e felekezet nyugotfelé, kerülve minden érintkezést a többi keresztyén felekezettel, mignem elvégre a sóstenger környékén alapiták meg hazájukat.

A szorgalom és kitartás, melylyel a szüz talajt termővé tették, csakhamar kies paradicsommá változtatták e vidéket s ott, hol egykor csak rengeteg és bozót termett, most virányos mező diszlik, s arany kalászok hullámzanak és Salt Lake-City épült. — Azonban elszigeteltségükben nem sokáig lehetett e szent felekezet. Kelet barbárjai a csöndes-tengeri vasutat a mormonok területén vezették át s ezáltal számtalan kiváncsi ember háborgatja nyugalmukat, kik mindent ellesnek tőlük s a profánus világnak tudomására juttatják.

Ily kiváncsiak egyikének köszönhetjük mi a mormon népnek s főpapjának tüzetes leirását.

„Brigham Soung és Joe Smith ifjabb fia közt már rég óta nézetkülönség keletkezett a soknejüségre nézve, mely az utóbbit arra inditotta, hogy több fivérével s néhány barátjával kivándoroljon. Nem rég utazásából visszatérvén, értekezett Brigham Sounggal, melyet is ő a mormonok hirlapjában a „True Latter Day Saints Herald"-ban következőleg ir le:

„Forró vérmérsékletem, létemnek rövid folyása alatt nem egy kisértésnek tett ki, és keserü bánatot nem egy izben okozott, de soha sem volt nagyobb szükségem összes erőm megfeszitésére, mint épen tegnap. Megérkezésünk után csakhamar sokkal találkozánk, kik kiváncsiak voltak minket meghallgatni, és kik tanainkat helyeselve, örömmel fogadták volna, ha tabernaculumban nyilvánosan predikálunk. De mi ezt nekik nem igérhettük meg, habár ohajtók vala az egész községet tévedéseikre nyilvánosan figyelmeztetni, de a predikálásra való engedélyt Brigham Soungtól kellendett kieszközölni, s ha vajon kinyerhetjük-e azt, az iránt még kétségben voltunk. Ennek folytán felkerestük őt tegnap s előadtuk neki ohajtásunkat, s midőn arra nézve tölünk felvilágositást kivánt, az okokat részleteztük előtte. Ekkor egymást érte a sok kérdés, melyet hozzám mint a „szakadók" fejéhez intézett. — Én igyekeztem a kérdésekre lehetőleg nyugodtan és világosan válaszolni, mint azt az elnök és a társaság iránti tisztelet igényelte. Ekkor Soung is előadta a házasságra vonatkozó nézetét, mint szintén ama körülményt, a melynek folytán az a „szövetség könyvé"-be igtattatott, oly képtelenség volt a mit ő állitott, s annyira elütött az atyám tanától, hogy már-már hevesen kiakartam ellene kelni, de uralkodva magamon, azt nyilatkoztattam ki előtte, hogy mi nem azért kerestük föl, hogy vele e pont felett vitatkozzunk, és hogy eltérő nézeteink oly számosak, mikép azt ezuttal megvitatni nem is lehetne, a legfontosabb azonban az, hogy az ő nézetei egyenes ellenmondásban vannak Istennek szavaival, mint azok a „könyvek könyvé"-ben, ép ugy, mint a mormonok könyvében kifejeztetnek; ezek s nem az emberi szavak irányoznak.

E szavaim a legnagyobb baragra gerjesztették. Egyik szó a másikat érte, s midőn végre személyemre hanytam, hogy igazságtalanul s méltatlanul bánt anyjával, s hogy azon igéretét, melyszerint őt gyámolitandja, nem tartá meg, erre ugy nyilatkozott, hogy anyja hazug, a leggyalázatosabb hazug a világon, s oly rosz, hogy egyizben atyját megakarta mérgezni, s hogy tolvajlást követett el s e miatt csak azért részesült kiméletben, mivel Joe Smith volt a férje.

De nincs annyi terünk, hogy itt mind azt leirhassuk, mit ő beszélt, azonban fivéreim és barátaim hallották azt. Végül, midőn kissé lecsilapult, mindnyájunkkal kezet szoritott s Isten áldását kivánta, — minden oly szándékunk elérésére nézve, mely jogos és igazságos, de a predikáláshoz való engedélyt makacsul megtagadta tőlünk. Ő ugy vélekedett, hogy mi nem örököltük atyánknak nagy szellemét, hanem anyánknak ármányos természetét, és hogy mi sokkal hitetlenebbek vagyunk, hogy sem más módon mint gonoszsággal s istentelenséggel nyerhessünk magunknak hirnevet. —

Ez utóbbi nyilatkozatára azt feleltem, hogy az idő, mely mindent megérlel, bebizonyitandja, neki van-e igaza, vagy nekünk? Ezzel hazatértünk, és én azzal kisérlém meg az izgatottságot legyőzni, hogy leültem étkezni, — de az igy nem akart egészen sikerülni."

Brigham Soung jellemzésére a „Washington Star" a következő rajzzal járul:

„Brigham Soung nem predikál minden szombaton, s gyakorta fordult már oly eset elő, hogy az idegeneknek 2—3 hétig kellett Salt-Lake-Cityben vesztegelni, hogy őt meghallgathassák. — Én részesültem abban a szerencsében, hogy az ő hirhedett predikátióján jelen lehettem. Alig foglaltam helyt a tabernaculumban, midőn egy férfi lépett a szószékre, kinek megjelenése az egész hallgatóságra nyilván látszó hatást gyakorolt. A pillanatnyi általános fészkelődést siri csönd követte. — Nem kétkedtem, hogy e férfinak Brigham Soungnak kell lennie. Soha sem volt ámulatom és kiábrándulásom nagyobb, mint ezuttal.

(Folyt. köv.)

Legujabb.

— Madrid jan. 5. Komolyan arról beszélnek, hogy a spanyol köztársaság kiáltatik; a forradalomnak csak ez lenne igazi vivmánya!

— Florencz, jan. 5. Olaszország és a pápa közti viszály mind erősebb gyökereket ver, s rövid idő alatt még erősebb törésre kerül a dolog, — az önálló olasz nemzeti egyház alkotása miatt, mit a pápa ellenez, Olaszország pedig minden áron keresztülvinni ohajt, hogy a pápai befolyást ellensulyozza. — Viktor Emmanuel Nápolyba utazott.

— Bécs, jan. 6. A honvédelmi minisztérium, a csehországi helytartóság kérelme folytán, Csehországban a csendőrség szaporitását elrendelte, mivel az országban a személy és vagyonbiztonság fenyegetve van. Kétszáz csendőr már utnak is indittatott Prágába. — Albrecht herczeg tegnap Strassburgban volt, Dijonon és Lyonon át utazik déli Francziaországba, a hol 6 hetet fog tölteni.

Közgazdászat.

(E.) Debr. jan. 7. Az életüzletnél a forgalom lanyha, mivel a rosz utak miatt a behozatal csekély, szinte a kereslet is, az árak változatlanok, szalonna árak mázsa számra, 24—27 a nehezebb 28 ft., a sertés-hús, 1 mázsa 12—13 ft.

Időjárásunk változó, néha derült, majd ismét felhős, enyhős.

— Pesti gabnacsarnok jan. 5-kén. Búza bánsági 83 fontos vámmázsája 4 frt. 15—30 kr., 84 fontos 4 f. 40—50 kr., 85 fontos 4 f. 60—70 kr., 87 fontos 5 f. 5 f. 10 kr., 88 fntos 5 f. 15—5 f. 25 kr. Tengeri mérője: 2 f. 35—40 kr. Zab vámmázsája 3 f. 35—40 kr. Árpa vámmázsája 2 f. 80—90 kr. Rozs vámmázsája 2 frt. 85—95 kr.

Felelős szerk. s kiadótulajd. Oláh Károly.

HIRDETÉSEK.

Kiadó lak.

Vargautczán a 2182. sz. a. cserepes kőház első lakosztálya, mely áll 3 szoba, konyha, kamara, pincze és padlásból, minden órán kiadó. Értekezhetni iránta kismester-utczán 1107. sz. a., és a városházánál az igtató-hivatalban. 214. 1—3

ANTALFFY LAJOS

órás Debreczenben.

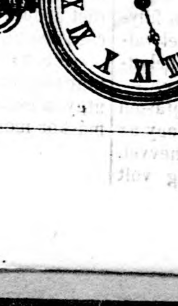

(Boltja a városháza piaczi részén levő „Törökház" czimzett dohány-, szivar- s bélyeg-eladási helyiségével egybeköttetésben.)

Van szerencsém a t. cz. közönség figyelmébe ajánlani a legdusabban felszerelt óraraktáramat, a lehető legolcsóbbra leszállított áron, egy évi irásbeli jótállás mellett.

Ezüst hengeróra 4 rubinkőre járó patent üveggel — 8—11 frt.
Finomabb ar. szegélylyel ugró — 11—12
Egész aranyozott compassal — 12—15
Angol mintára lapos kristályüveggel — 13—14
Gazdászati óra (remontoir) — 15—16
Ezüst horgonyórák 15 rubin kőre, patent üveggel, ugrós — 14—16
Finom angol mintára — 15—18
Kettős fedéllel — 15—18
Kettős fedéllel angol mintára — 19—24
Remontoir — 25—36
Horgonyórák, melyeket felhuzni soha sem kell — 40—45
8 napos pendul-óra — 19—25

Ezen például felhozott órák olcsóságához képesti jutányos árak mellett ajánlom arany uri és női óráimat, franczia 8—14 napig járó és ütő, márvány, alabástrom, bronzsvas öntvénytoku üvegboriték alatt levő asztali és függő aranykeretes óráimat, inga (pendul) órákban a legkisebbtől a legnagyobbig, tökéletesen kielégitő nagy választékban.

Schwarzwaldi fali óráim hihetetlen olcsó árért, kezdve 1 frt 50 krtól szintén egy évi jótállás mellett.

Órákat cserébe elfogadok valódi értékükben, s mivel nálam határozott ár van, s ára minden jószágon rajta van, a csere a t. cz. közönség részéről igen könyü és biztos.

Vidékről megrendelések a levél átvételétől számitva 5 nap mulva küldetnek szét, mivel elvem, csak is egész tökéletes kipróbált állapotban levő órákat adni ki üzletemből.

Uj torony-órák készitését vagy öcskák kijavitását gyorsan teljesitem. 4. 34—

Eladó ház.

Varga-utczán a 2182-ik számu cserepes kőház háziani földével együtt örökáron eladó. Értekezhetni a bent lakó tulajdonossal. 180. 25—

Árverési hirdetés.

Debreczen város törvényszékének telekkönyvi tanácsa részéről közhirré tétetik, miszerint felperes Hoffman Ignácz részére alperes Herczeg Józsefné Ember Juliánna ingatlanságaira kitüzött első árverési határidőben, a foglalt vagyonok el nem kelvén, azok a 2-dik határidőben u. m.

1. az egészben 1200 forintra becsült **Czegléd külvárosi 2664. számu háznak** alperest illető fele része **1870. évi jan. 17-kén.**,

2. az egészben 160 fatra becsült **csapó-kerti 749 □ öl szőllőnek** alperest illető fele rösze jövő **1870. évi jan. 18-kán** — mindkét izben **d. u. 2 órakor** a városházánál a **telekhivatal helyiségében** — szükségesetére becsáron alól is, birói árverésen el fognak adatni.

Bánatpénz a fele házra 160 frt, a fele szőllőre 10 frt. — A többi feltételek alólirott kiküldöttnél a telekhivatalnál megtekinthe ők.

Kelt Debreczenben, a városi törvényszék telekkönyvi tanácsának 1869. December 24-ék tartott üléséből. 12. 2—3

Igmándi József, telekkönyvi előadó.

Debreczen. 1870. Nyomatott a város könyvnyomdájában.